

pd

1927.

KEVADEL

RA-52730

IA

~~39502~~

Aare

õpetaja: Gertu Patarlaste Jüri. II^a klass.
Geomeetria: R. Vies, H. Kallas, L. Kivipill, L. Post
& Pärtel, L. Passo, & Piltmann.

Kevadmälestuseks
oua luguspektuol õpetajale,
härna Roosile

III^a klassilt.

Lehekülg 1957.

31. mail.

Uusne veidi kinnustati III klassi rasvanõudeid.
Väljakuu meesid on matusteta, mis suu on
võivad eluvõravad ning nimetus väsim, see
hinnab meid ellu, sõja see siis nälkane see
nõuime. Palju sihtu palju iduud see meid
nõuud. Veel kaugel uduide hõmaruuses helgi-
vad nende kontuudid, ent meile pristatund had
nii ligidastena kui fata - margana, nii kät-
saadavatena kui loojus päike lapsela. Aga
pragune noorusaeg ungi ju unistatavat, pra-
gi. Nõime veel kuni sihtu, lida iduud.

Meis III emas unanikuus oleme see un-
janduse harrastajad. Kirjandus, see nõuud
sõnanuud on meie hõmmikata, ning küll see
nii mõnigi hellitab seeis sõdamer saada veld
sõjanikuus. Mõnelgi on siht luma nird midu-
gi unurt, monumentaaltõuud. Veld alla hõttu-
vad meid seeisid mõnuud, veld alla si kellelgi.

just eesil hõivuvad elurataste all ja järel jät-
vad jälgi. Ent emeli on meil meil meil meil
kõrvaldamaad unelmid ja see ole ju unelmid stu-
diumid hetked elus. Et kord midagi lüüa, al-
lõu on tarvis alguist, katsutamist. Alguis on
teist raske, äpardub pea alati, ent emeli peab ist-
mima. Pleine viibinud ena fantaasias metsade
ürgstõigavusis, kinnunud meride kinnitaval rümel,
ring rumbunud kiste termide ulungute.

• Pleine fairinud melansaaltsiid silmpilke, net-
nude unelmid äid - ja kinn sellers, et midagi lüüa.
Mõni on ju suutenud seda üsna kergesti,
kõrvaldamaad see osutunud jälle nii raskest, et
pole usaldanud avaldada midagi - algugi, et meil
"kore" on ainult meile enestele. On selge, et meil
"kardid", meil kinnitust katsel on palju
püüdnud. On kinnitavaid kore-~~id~~id, on
kinnitust kinnitust. On palju ülespu-
hitud paatid ja liialdust sõnastuses

• lihvut. Ent ei maa hõlmeda eneste ees,
tuleb katkuda ikka uuesti ja uuesti - on
ju „Aare“ unid muile enesle. Ja eks ole
me ju noored, kes vaid tormavad, ilu-
ksivad, kel pole aega süveneda, sügava-
male tungida. Kes tarandab word in-
gi seda kullamist ja siis saab ka
sügavale tungida elluie III, olene
alati olnud lais elutuld, lais opti-
mismi. Põlva tunolaga tahame es-
tuda hiljem ette, et taotleda meid
sihte, eluid, elluie „Aare“ peab selles
saasa aitamä, et word saavutada
sihid. Siis ei tule meil kannatada
elu vajude all, vaid näime alati
päikest ja elu helget külge. Sooda-
me, et need katked meil hiliaamasugi
ellu ilusaid mälestusi ja nooruse tulu-
küni heeldavad.

Me oleme.

Me oleme tormide lapsed:
meid sünnitand päike ja tuul.
Me oleme rõõmude tütreid -
meil hõisetest heliseb huul.

Me oleme nooruse lapsed,
meis sähvatab nooruse leek;
meil tundmata piinavad murud,
niid hävitab põletav leek.

On elu suur võitluse väli
me vahvamad võitlejad siin!
Me ulvades päikese vägi,
mis ütleb: teid võidule viin.

Minu tuba.

Armastan oma tuba. Tema mu teisik, seltsiline mulle kurbil ja rõõmsail hetkeil. Olen püüdnud koguda kõik oma maitse, et muuda ta kauniks ja mugavaks.

Pidi paljugi kannatama väikene toa-ke mu tüjude all, kui kaunistasin ta helesiniseid seinu piltega. Tihtigi olen

seisavad nad, just mitmendat aastat te
nilese kõrval. Si saagi kuyutella, talus
neid. Tseudes oma mahagonipuuist
uustelana tuga vaatlin sageli noori pu
te, mis seisavad kahepool tindi potti
leane, kui oleks neidki oia mu loo
gust ja sellega ka oia minust. Mid on
pääinud mu pisaraid, kaasa elanud
kannatustega, kui loetasin "pää kätli"
ja oadlusein päevikule langeduid pisi
raad. Kirjutades koolile kirjatoide oia
tühigi vaadandud noori piteidun, nagu
aitansid need valada elamusi mu toki.

Heljuti paigutasin mu laua ko
hale uue pildi, õigemini terve senna.

Kuid on armsamate kirjotoide
de perised, mis paigutasin klaustril
la. Sageli vaatan noori silmi, mis do
kaktustarotavalt ülealt mu pääte va
larad. Tunnen siis aga kordaga
ennast nu hirmus pisikesena ja van
netuna. Ent kas ei ole mu teada sidd

väges tunne. Need traadid said õhus püüvad
hoida tunde naugelt välismaalt. Kõndi kaudu
võib kuulda naugelmaid kontserte ja kuulsa
lauljate hääli. -

Õi paljusid enne kuulmatut tuleb säält meir-
li! Ja rüüge selle en arustanud inimene...

Mullest ka unasse tuppä sõksis sisse
võadis atarradi, kuid prolegu en see veel õhu-
lõõs. Kuis kullitav ena tuba. Kesuguse rahul-
oleku tunnega süüdis tennas. Kuis püüvan hoi-
da ka teie sõnad, et alati vastaks maitele.

Sõge raamatute rüüdit olen nuntbrinud
õnne õnne ja lihtsuse järel. Tundub
õhus juba kevadet, lähenevat maid. Potans, mil
võib ära arvata, olla terve päeva. Kõrgsuis
arast hõõras tuppä, magused vireli - lühidat.

Metsajärvet.

Värsimä matkumisest ja palavast
joudsin peiborix mitoa, minie põuud, pah-
kas saajõõrime väike järve. Järve kal-
dal istus neegi vanataat süvenenud lei-
niti igavesse Sulinasse.

Ta näis sellisena, ni ennulik, et kuigi
si suutnud teda sigadek siis õnnes
ja müstinas.

Ilusim ta kõrvale järve kaalatai,
ning võnna istusime kuuu väinide kō-
mān katke tasim jumaliku väinasi.
ning müstisim: kas pole ilus järve kesit
metsade sügavusi? Siis õnnes vanataat
kui unenäost, vaatas mulle kraselt
silma ning lausus: armastan seda
järve üle kõige süin metsades. Ent siis
jutustas vanataat paljugi jutte omast
lemmikjärvest ning väinudest ka loo
järve tekkimisest:

Muiste läis ilusaim neitsi Sulina
metsa kõndima. Ta rinnak oli kergis

kui kevadtuul ning unani ulatusid
ta tumedad juuksed, mis lehvivad õit-
selt tuulepuhanguil. Ta paled olid kui
puhikavad roosiid, kui esimesed lilled,
mis õitsevad kevadil. Ent ta silmis sär-
ra armas ning õnn. ja häbi metsade
sügavuse kostis Sülvina laul. Ta laulis
kevadest ning metsade rehinast, ta lau-
lis ilust ning armastusest...

Süis kuulas kogu mets ta ilusat, sulat-
vat laulu. Laululinde laskus ta õlga-
dele ning kartlikeid jänesid lastesid
silitada oma selga.

Kuid korraga kostsid imeõrnad
muusika helid. Tüna ligemale ja lige-
male tuli muusika ning tugeva muu-
kõlasid jumalikuid akkordid...

Kaiho, suurematu õhkuide valitseja, pöö-
ilusainu prints laskus õhkuide vallast
maa päale. Ta oli ilus kui hommik-
kune koit või õhtune eha. Agata
silmis oli leue kui sähvatar väik-
kuid vahel süisni kuidagi õrna,

Sellis ma seisis jumalainprintis
Kaiho, sivelien neitsi Sulina es.

Noortele.

õdesi tormakem noored,
ei aega me vata või
pea sügis saabub kätte
ning kahtluis kevad läi.

Argem siis jääme me kurtma,
et märdunud õitsvaig-
ned üied kõdunud ammu,
me vana vaid ahelaid...

Ja surub meid ehitus vana
mille loojad en haugas ju-
kiskumun maha siis tema...
nii minevik kaduigi.

Argem aragem vananeud haasse,
vaid ette veadakene,
ning maha jätkem haudes
ja riste kiviseid.

Ka isadel elnud en kevad...
nüüd märdunud ammu en ta.
Kord kaame mitugi, noored...
ning riste vaid jäänud veel püsima.

Tükkid

Su juhtus paaril aastal eest. eluise pool tükkid alles uudisena. Leht tegi propagandat, kiites ja ülendades neid tavaliselt. Ühel päeval leidis ema lehes Peipsi tükkid olla väga maetuvad ning toituvad, ja see lõhn - see ei olnud midagi muud kui värske kala haik.

Päris laevaline lõhn, kinnitas ema, kuigi meie hoopis teisel arvamusel olime. Olime siis otsustas ema; tarvis ka oisid korra proovida ning lubas mulle ikkagi lõunaks tükkid teha. Ei aidanud ikkagi meie vastuväited midagi, ei ka mitte see, et need võrdlusega soorullidega ja neid värskeid hirmu ja üdise juttu pehkusime. asjata! Ema jäi oma soovide juurde kindlaks, et söövad tükkid, võime ka muu süüa.

Sellist ajast saadise tulin alaliselt hirmutundega koju, etta ei või tükkid näha, juha see haik ajab südame

läikima, kõnelemata söömisest. Aga iga kord osu-
tusid mu kartused asjatuks, ni et juba kerge-
malt hingasin lootusts, et una oma lubadused
on unustanud. Kuid siis ühel päeval juhtus
ameti midagi. Heolist tulles tundsin juba korido-
ris kahtlast lõhna ning käiki astudes osutusid mu
kartused täies. Plüüdel auras tündisavust ning
ema askeidars kaunis uhke näoga ringi.

Paasute aimustega läksin trepist ülesse.
Lauda kattes julgusin tähendada, et iga mul
pelegi täna suur isu, süda halb ja pää nägu
valutaks. Kuid ema nägi arvatavasti mu läbi,
sest sai päris kurjaks: "Mis niusugune edvistä-
mine peaks tähendama? Või ternal süda halb
ja päävalu! Kuula nüüd juttu! Puhha sisse-
võetud jonn. Küll ma tean millest see pääva-
lu tuleb. Isa pole katsunudki, aga maundkui rää-
gib!" Hüvisin, kas ta ise en siis juba katsunud?
"Si olla mul, ta ei rikkuvat kunagi niireisi
ema isu, aga piirli Karlson oida väärinud, et
sarrvaselt tehtud maitsivad nad ülihääd.

Istusime lauda. Isa tõstis enesele suuri
kühja suusti ette ja asus sööma. Vastavime üega
põnusega, millise näo isa, nüüd teie, et isa

sai sarnase näoga edasi, nagu oleks see kes taab kuu
maitses roog. Tahetasime üga mõtleku pilgu ning
arvasime, kui labruminevad on mõte inimeste
maitsed ning arusime ka sööma. Ent siis jäh-
tus pilk emale. See istus väga mõtleku näoga ema
kaldriku taga, mängis kaheliga ning näris ühe hoo-
lega. Viimase aja pärast ütles ta vaikelt: "Ega
ta niid suurem asi küll pole!" ja koke alla jä-
rele kõrvalpilguga meile: "Ma pean vist lastele küll
midagi muud tegema, nad ei söö ju raasugi"
ning siis meile: "Minge, praadige emisele lihale".

Äärib juba arvata, et me üda emele öelda
ei lasknud wahite korra. Me nagu leudasime ü-
ga trepist alla. Vaevalt olime taga toole asunud,
kui ema alla tuli. Meie küsivatele pilvudele vah-
tas ta nagu vahandades: "Tõa, mis mul täna on,
aga mitte alla ei lähe, juba paaris suuta", ja-
le läks südame ümber imelikus.

Lüda vist on ikka haige! Anna see na-
ga üda ma näin, et sina sellega juba toime ei
saa". Vettis nõi ning asus siis toole ning rüdi-
nese aja pärast lisas ta juure: "Ei tühjadega po-
le teha midagi". Ma ei tea, kuhu ema selle
kindri krapatust panis, kuid sellest saadik pole me-
ie majas kunagi enam juttu olnud kindidest ja

Merimeelset.

Süda, mis mässab sinu meri-
laulu igaseni märgi,
elab minu sõber Mari;
kõrgu vari tema saag.

Mari soovin meresõbra
kutsuda teda lauluile.

Tema hingus süngi mere
sunnib teda minna üle.

Kõrgel varil laulsid Mari
sõbra laulu merele.

Sirge, paender tema vari-
kõnne see laulele.

Muudab juuksed sejal lahti,
silmis meresigavust.

Võnda igatsem sind lihtu
näha varil mängimas.

Väga lihtu tunnen valu,
kõr viets oleas
mere ning see süngi valju,
see on Mari armastus.

On suvine päev...

On suvine päev nii rõõms ja helge
ja tavalis rõõmsad päikese kiir ja
hõljuvad õhud nii soojad ja valged
ning muredelt puhuvad tuuled nii
rõõmsed.... Ma lamatan keha aasa nii
lillist, kuis särav ta ehteline pind,
kus sügavalt tekitab silmi värviart
ja puhkema külluses pungi. Minu
umal säis rõõmsad mõteteid sinu
kui ühtu muutet rõõmsar lina ja aasa
veesel kohiseb meri, mis kaalub man-
gis lüvaga.... On häci nii lamada
nagu helledat vakkust, ja silmiga
jälgeida hõljuvaid pilvi, mis kehi
ujuvad õnoluse saand, kehi äärmist
kõnaxat õnudemend.... Ja mõtted
dilevad ja läevad, ei ole kehi olva ega
äärt, näd äkki tõusevad, kuttim vud
vaavad, kui oleks neid sümmitand
päikese-kiir, või helge õhu vuttav vür...
Vad vahet on veivred kui helged

päevad... mil rahu ja õnn on lõppenud
suus, need vahel õnned kui õhuvool,
õhul ja kerged kui lindlased liblased
lend... ja vahel need vahel kui
noomavate teed, mis vahel mõtted ja
vaimu suht... Ent vahel need nagu
mässavad mered, kui tuul peab, kui
pöletav leu. Need vahel on nagu kuld-
guvad tornid, mis pimedas vihas
on tornivahel teid. Siis hingus mõne
lurkus ja kus ja päris põrgu lahtis, kus
süü välgud mõivad pimeduses ja enamus
mõistat hingel sügavuses...

Ent praegu on vaimu, ei ole väike
torni, ei väike, ei tuul peab, ei me-
nu... On hääl nii lamada, kus äärmiselt
tuul vaikus, kui rahu su lõpuni ja
suus ja helgemad õnnepäevad. Need
es. On hääl nii unistada õhuvahel
pöid ja ufada unistuste vaikusel me-
ja naha und täis lootust ja unnu, täis
õhulone ja õhuvahel tuld. Ja mõtted
kõlavad ja liiguvad ja igavesi hingel
vavad.

Wad unustavaa ilmast ja maast ning
kaugest laeva kaast... Ja igatsused
ääheltud laid waad minult, ja valusad
ohked tõuseb minu hing. Tä ihkub üle
lagedate väljade, sinna - kaugelt ilma
äärtelt, kus äiretute sügavuste sülest,
end tõstaksid: päritud mäed, mis nagu
igavesed voh mehed, nagu kauged vait-
matud väed... Kus säraksid sadan-
ded, päikesed ja ujusid valguise sees,
mis saadaksid oma humaravad lüi-
ked, mis hii'arvam kui päikesed sees
... Kus omelti kuld õied tõstaksid päid
ja lehti xerutams üles, mis säraksid
kui tumedaid smaragdide, täis ova-
tud valguise nängu... ja õied need
oleksid kui varikad elged nii tuhon-
des kujus hetged ja säraksid kui
kummalised tähed, kes ääritut õhku-
de sõtsurvoit sina...

Ja värvet küllus põrustamas silmi,
mis helerusega täidab ilma, ja
sõtsur ja õhku tuulte kohin, see

üksis kui hõbedane kelluoste helin....

Ju mägedelt voolava vesi alla, nii
puhas ja selge kui kristall, ning uime-
tars muirade saladuslike nohin, kui
pülvetaja vaikne sosin....

Soatsus.

Ma ruttan läbi tormi,
läbi mässava eä

Nii piiss, nii tundmata
täis udu on tee.

Ent siiski ma hõiskan
ning paisub rind,
best varsti on jalge all
kodumaa find.

Kuula, kas pole see hääl
mis mind hüüab,
Nii kutsuvalt, mulitavalt
siva jätta püüab,

Kuid siiski ei taha, ei või

Siin aõõrsil ^{ega sa} müüd kaunim
enam rüta mas.

Pögenur, sest küllalt piinas
teadmatust mind
Ning sageli valul
tahtis lõhkeda rind
Nüüd aga ruttu, häiska
ja naera —
sust enam see sind sääl kaugel
ei rava.

12. paastusuu päev.

Oli laupäev 12. III. 27. II. oli pea meeleolus.

Kui näini õpetaja korrale kutsus ning äge-
dasti pahandas, et klassis distsipliin puudub,
siis vastati talle muudugi suurim ja rahuga,
et länas ja teõhtu, sellest see ülev meeleolu. Pa-
luti kõiki õpetajaid tungivalt klassi ühiselt pu-
tu. Mõnematki õpetaja härra Saarems aga oli

...kõrge. Tõelasi rääkis palju inimesi ning sarsti
...kõrge rääkis jõeäärse lauda inimestega. Suurel kõr-
...kõrge lauldes teisest laul gramofoni vi-
...ning ühtinult. "Kõrge hak minn Berg an
...Sillberg videran." Sellele järgnesid veel pal-
...kõrge ühesid ühesid.

Ent kui gramofoni kuulis, et algas min-
...kõrge käes, siis oli ta väga viisakas ning
...ning väinud silmapilks. Kõrgejaid oli palju. Kõr-
...kõrge klaviesitejad rääkisid midagi, ent
...kõrge olid nii lihtsused ja rääkijate-
...võrd, et niisuguseid pole meelde jäänud. Siis
...kõrge ilmuis härra Paas. Temaaga ühes ku-
...li viline eksus ning valgus. Oli märgata-
...kõrge teinud. Siis teinud härra Paas ning al-
...kõrge oma käes. Tema käes oli tõmmi ning
...kõrge. See kõrge teinud vastuseks minu hingse-
...des ning ning säälski kuulutas tõmmi üidama
...meris. Ta rääkis minu klaviesi fäncelipaiste külles
...kõrge ja tõmmisest hingest.

Ta rääkis ka sellest unustamata, Lembitu
tunust, kus ta tunnustasid klaveri mängu-
ga võrdles. Ka sellest rääkis ta, et õpilastega
peab mõistma ööti ümberkäia, kui mitte, siis
sai talle vastalt. Proua Hammer sai mees-
ka avaraldusi.

Varsti täiend õpilased fusti ja laulid
õpetajale rõõmu, elagu!

Algas härra mag. Aasiku kõne. Ise, et
härra Aasik, kes pea kõik maha teeb, annab
õpetas sammastid klassi õhtuid. Ei olevat härra,
kui tütarlapud ainult raamatuid arv, sest
suis olevat nad ühikõlged. Kõnele vahetajal
kõllesid klassid, sest joodi teed ning söödimise
peenaste unustasid. Suis mängiti lül-
de flüüt, akti juttu ning vahetaval muusikas
grammofonimängu. Põlvis meie klassivanem
Kusin ning pidas lühikesi aga vaimus-
kõne. Olgu mees-ka tähendada, et Kusin tu-
li 19-ee mees-ka 19-ee ning aulis-ka

klassi funktsiooni võtta, mis et valitud ta klassivõime
maks. See valmistas rõõmu ka vanale ja juba
jale härra lühikile.

Pä avaldas rõõmu ka, et tema õpilased
mis on kodumaine ning ühes teinud muudatust
Kuuks avaldas tänu preili Velnerile talanõu-
rõõmuse ning kiitusest. Tähti laste, ta
elagu ning proua Hammer emas ülevas meelest
võttis prei. Velneri kuuksõõraga. Kui meile
oma haripunktile jõudnud, siis palus Kuuks
taust lühikeda ning minna saali, kus tolas üh-
kane.

Õnnesid rõõmuse tagasi saali. Kuid istu-
sid foorumile ning nende et oli lühne näitelava,
süü ülda, mitte midagi muud kui ainult es-
rüüed. Üksmeina oli Kõikpilli akorikõõle mit-
teri isa muusikaharrastaja midagi nautida võis.
Järgnes Põlvi deklamatsioon Gustav Luitsu, Meri.
See oli ilusaim ettenaamine.

Meieks hakkas kahivema südamet meiri, kui
ta hüüdis: "Kuuks - kuis kohis et lauliku et ma-
ratu meiri." Põlvi deklamatsioon oli Gustav Luitsu
Põlvi. Deklamatoris Senta Kõikpilli. Üksmeina
Lundus ta liig mahedana ning pikana. Värdne

deklamatsioon meeldis võrratult enam. Pärast no-
tukest vahetega algas näidend, lõbus surm. Pära-
osa oli Helmi Kallaste. Sohis väga hästi Arle-
kumi ossa. Kaunis hästi mängis ka briga Pär-
li. Kuid arstil oli liig tükarba-se teem. Oksis väi-
nud oma häält küll natuke muuta.

Kenasti sohis Kukkumelo surma ossa. Pär oli
mustas ma rllis, muide pikke penike ning hästi
müstiliste liigutus tega. Näitlejatiga võit rahuldus-
dus, kuid emeli mitte näidendiga ning ka ideega.
Näidendi id. : „võta elust rõõm, mis üial võtta
eri“ ei sohi meil, liiatigi sul aatelistele noortele.
Vabandavaks põhjuseks on see asjaolu, et meil
näidendite valik on liig väike. Pikkemaid näi-
denduid ei saa aga ühel klassiõhtul, kus õiget näi-
telam pole, mitte etendada. Ei maksa ju siis väike
tõsiselt võtta, samuti ka seda näidendit. Pär tah-
tis üla ainult lõbusaks ajamiseks, mitte esteetiliselt
naudinguks.

Lõpuks Aino Piipssi kann tantsu. Linn õnnis
meie kummis plastika alal Piipssi kerge kui lib-
tas ning gratsioosne kui india kajakid. Pärali
amora algasid mängud ning tants. Üleval meil-
elus jooksime karmassime. Kellises meelitus olime

No in just dismissed speed

Friedebert Tuglas

Friedebert Tuglas on juba vanema keele-
ti kirjanik. Auguste kirjanikuude seas
on ta järeltulijaks kasvanud ja tähtsaks keha-
le, eriti aga just arvestajatele.

Kirjaniku elu on vaheldusrikas, täis
avantiivre ja elukogemusi. Ta sündis 2. märtsi-
sil 1886 a. Atja mõisas, Väinse kihelkonnas.
Loodusilms ümbrus ergutas teda juba üige va-
rases nooruses kirjandusloomingutele katsetele.

Kariduse sai ta Uderma ministriümi-
koalis, Partei linnakoolis ja Hugo Preffneri
gümnaasiumis. 1905 aasta suvel sattis ta
esimene kord poliitilise põgeneja seisundda. Oli
2 kuud Tallinna Piampõli vanglas ja siis
pääle selle 11a. poliitiline põgeneja emigran-
dina rändas ta kodumaaalt välja, ja
rändas lõheblasema mitmeid kordi

läbi - Euroopa. Ent need ongi Tuglase sisse
kannud aastad. Tä tutvus sellega, välis-
maade kirjandusega. Alaline rõõndami-
se viis sehitas teda üheksa kaugemale ja
nagu ta ise ütles, olnud ta võrd isegi
struktuurid ja la Parisis ja Itaalia van-
nata, majandusliste olude sunnil. Pe-
rinnaid aegu elas ta neli rändaastat
Helsingis, Ahvona soostel, Pariisis ja ühes
ohnis. Ka Itaalias ja Hispaanias veetis
ühe kevadtalve. a. 1917 pööras ta jälle
tagasi kodumaale ja elas niiaid perit-
konnainimena Tartus.

Juba siigi varakult ärkas Friedelot
Tuglases kirjamine. Koolipoisina kirjutas
ta juba luuletusi ja teigi väsimata vee-
soid kirjanduse alal. Oli ju lapsepõlgi
selleks soodus soodus tema ilusa ümb-
rusega ja Tuglase isa kodus on alati
armastet kirjandust ja seistud seda
isegi saicill, kus seda tavaliselt leida
ei või, nagu püülist. Kui vaatleme Tug-
lase noorikut, teoseid ja uurime nende

lähed, kuni rajandi aloumeni, siis ole
me vundamud, et Tuglas annab vaha
kõrge kirjanduses omab. Ei ole ühelgi
teise kirjandusele nii veelivat sõna-
kannat, kui on seda. I. Tuglasele ei ole
kõrge ühegi kirjanduslooma. Tähelepanu on
suure üle kutsunud sinidast kõrge rõh-
kannat süsünded ja variatsioonid. Tuglas
on ka meie novelli ning romaanide vund-
daja, keda kõige rohkem väärtustava
kultuuri on tõlgitud. Tuglase looming
jaguneb kahte ossa: ühe kirjandusliku
proosa ja avustatud kirjanduslikud.
Kõrge kirjanduses alal on ta ilmu "nõud-
ma kirjandusele aastailt novellirozud
"Lüüakell" I ja II ja "Ehtu taavos"

Need on kõige impressionistlikult
kõrgete novellid, mis aga liiguvad ju-
la ja orgaaniliselt loomis "Lüüakell" II
on peaaegu kogu aegult muudatud,
pildid ümberkõrge ajajärkelt. Keipame
ja novellama ilmi saadatab novelli-
rozu "Saatus". Siis on vaha fantaasi-
lõvi ja täiesti kummitavalt kirjanduslikult

omille seast arvustas väärge enam on kin
orandit novelli „Päpi ja Uhuu.“ Kõu
uus romaan on ilmusid „Tuglasele
stionelt“ „Felix Osmussen.“ See on huvit
tav, peatinnis omie intelligentse hinge
elust ja selle arengust.

Romaani ^P kirjeldus on võetud üs
maalt, aga ta kirjeldab enam muu maail
kolleegime romaan lin laste elu ^{Süüdi muatise} see
Osmussenis on veel ebariiklane kohati
ja niisama ka ebariikiline loma
stiili sluga vaid parus see romaan
maandisut. etnovellikogu „Päpi ja Uhuu“
sivaldab ka hulga fantastilisi novelli,
mis aga ta teadangus eristat tähel
pamu e väärri „Tingede rändarvime.“
Tuglase viimane ilukirjanduslik loode
koosneb samuti muusikaalase stiilis
kirjeldust novellist ja miniatüürist. Tugl
lase loode ainetis on veel vahel tõesti
nõrgem ja sündmustik vahvatum, kui
tõelisel kirjandusel. Ent Tuglase õhuline
ja muusikaalne stiil on sama, kui ilus

Tuglas on tõhikunud peaaugjalikult Soome ke-
lest ja on sseva Soome-keeli vaimse silla
ehitajaid. Kui sivevada Tuglase toodanguse
siss näeme, et ta on kaesaelanud kõik
süngelmused meie vaimu ja me ühiskond-
likul elu arenemises. Kodumaises kirjau-
tluses on ta elavalt osa võtnud „Eesti
Eesti“ ja „Siuru“ liikumistest. Viimast ajel
on Tuglas sisse enam ja enam pöördunud
arvustarale alale. Tänu kirjanduse alal pole
ta midagi ilmutanud sümbools ajal.
Tõib olla on sse rakkust, et loomistare,
nagu ta ise ütles, talit nämesisusid
pingutust nõudvat ja sseparast pole
ta usaldanudki midagi luma. Tänu
enesekriitika ja äärmine täpsus igas
asjas pole Tuglasel lubanud avalda-
da midagi olaväärtuslikku. Tuglase
kooliharidus pole suur. Ent elu ja
kunstikogemused on teda paromi-
ni õpetanud ja sellega on ta meie kir-
janduse teenuslikumaid kirjanikke.

Lombituskord.

"Lombitulu" oli meie luure saatus -
ajal, mida lugedes ma küllalt ei jät-
ku di ühtsada Krentzvaldi vaimu -
ekspost ja mõttesügarust.

Ent milleks sulles see mõis? Vilit-
sa ja tõlness! etina see saavani ülestu-
tus "Lombitulu" ei suuda, mille enam
midagi paranda. Tõsi, maiekupe pole
"Lombitulu" kaotanud midagi oma vää-
rtusis, ta on isova endine, aga endiseid
pole enam meie tundad, niisil - kes
ta ne ei ta on vaid tõe. Ent mõtte
ei see "Lombitulu" millegi talvil löi-
va ime loorberid. See oli päris jõule,
es jaanuaril, kui saabus see tähtis
päev, mil pidi olma proovitud,
"Lombitulu" hulga muutujate kor. ette-
lan, mil olid klassis sellega suured
lahingud, kas panna muutujad alla
või ülla istuma. Etteolud olid vaha
partis, ning nimesi pool kartes aga
dalk omi arvamus. Vaimati etteolud

maad panna taha. eting siis saakurva
see päev, mis oli suuremõnusaaduse meile
Hõun, paljud armustri südant, kes
dolero niisama tervunud, kuigi piiri-
ki näidata ümberised nägu. Oo ja...
. see näidatena nägu! Kõik vastus tõi
see nii mõnelgi! Kell 6 kogusime kogu
lõksime paarivise saali, kus 120 silma-
paari pealt silmiteti. Just nagu
kullm oleks hõõrunud südame sim-
ber, aga süüsi lõksime vapralt edasi,
ema kohale. Siis tuli h. Roos, kõi-
time piisti ja - hõõras tünd.

Esimesed minutid olid jubedud,
valitses surmavaikus nii nagu kui ka
muutjate reostel, ning südame. võlas
h. Roosi hõõl vabees ruumis. Igal-
pool kahtatunud näod, ja mõizil
silmas küsimus. Kes võtab esimerina
sõna? Kummaline rahutus valdas
meid, rahutus, mis ei olnenud hirmust
vaid millestki muust, mida, hästi väl-
jundada ei osna, viny igapäevasis

endast „Kas suudame endid võõrrii-
selt ülevat pidada, kas suudame käi-
ta enda poiale pandud lootusi, kas
lähet võie hästi?“ Kuid see mõeldes
kõne, vahet kannatasid ainult mõned
selle all, igatahes, ikkale orate oli see
hästi tundmata.

Tuigi kaks parimat, kuid julia osinu-
sed olid vastanud. Klavssile tuli hing
sine, sattus pärast isegi samasse
hoogu, et paris ebamõõnsuse, mis tund
lõppes.

Kuulata oli nardata, mis mõnele
see tund mõjus mõni võllis Teda
kui paraadi, ning pidas end selle
kohale ülevat, et piidid võimoli-
mullt palju hiligada, kuid tundma
endia kokmetena, poldud hargim
vastama samase hulga soo - just
nagu nardete nendi. Kolmnurkide jätt
sidi jälle äärmiselt rahulolevad ja
milnarehised, etül oli karmim, kes
vastasid nad 120 kuuldes, see asemel
õpetaja kuuldes. See ei tundud neil.

aga aga miline kahestan meid siin-
aial, kui saame omale püüda rahvalli-
muna!

Ja mis tundis endiselt puudub, siis
läks ta õõlakemise läbi (muidugi
lõhuvad tinnid, mis meile kinnel pal-
ju, palju paremini) laenu oli tõmbata
maja. Kõik on siinidistat lüda, seega
läin osa lüda jälle seadur. Siinidistat
jälle et muidugi palju seadur, sest
nad lätsid siinidistat välja - lõm-
bita on äraandja. eting kui lüda lä-
da, siis si saame seadurid lüda ette
ahtas omillega. kaibata. Siinidistat
nagu, lõmbitü, seda oli, mille etid võts-
s. 1. samas vastu ja kes meid si läi-
da, see on omeli äraandja. Kaibata
jälle etidid püüdnud seadurid
näga seadurid, et lõmbitü on loju-
misseadurid. Nad si teinud aga
seda, etid kaibata lüda muid vaban-
davaid püüdnud lüda, mis aga muidu-
gi äraandurid, seadurid näitas vüil
alguks siinidistat jälle poole kalduvad

Sõnatai aga said kaitsjad niigi sõbra-
ta ning saasulasidki sõnatai võiduk
Võit vastu: „Sõnatai pole mitte ära-
andja, vaid edasimeene, kes mees kom-
nab kõrgel rahuaadet. Tema ei suuda
vaenlast näha vaenlast, vaid näeb ai-
nult inimest. Tema rahudie peitus-
laus: „Mind aeti inimeste vastu sõt-
ta.“

Üldiselt jätas kindl hää muze. Põhi-
lõus hästi, ilma suuremate õrsonala-
deta, ka pünlivae paus: a talmed olle
vaid sõnatai võit oli enamvähem üht-
lane. Et alguses ärritatud olime (pärast
sõnatai sõnatai) seda põlmut mängu-
tagi. Lõpus on meil tüügi isegi. Sõnatai
võit sõnatai juba omal vabalt jutuma
mit et päris väike summa sõnatai
Põnagu tuleb meelde, et h. Põnagu enne
sõnatai mitu sõnatai sõnatai: „Sõnatai
põnagu vastata!“ Alguses pidasime sõnatai
olime päris väikest, aga pärast, lõpu
poole oli meil juba omal väike väike, mis
päris korralikult sõnatai. Sõnatai ei sõt-

mitä se ongi ollut aluksi. Ainoa mu-
sell kukaan, kahdeksime viik, at kukaan
niä muuta kukaan, seel see jään "vain"
kukaan allis kukaan. Aoa see miä
kukaan see kukaan suuri kukaan, niä et
k. Raos muiza kukaan kukaan si, ka
kukaan et ei kukaan muilagi kaita
kukaan.

Kukaan see, "Lembitu" kukaan kukaan
kukaan, kukaan juba ka. mine kukaan
niä kukaan, on naku kukaan ja
kukaan kukaan kukaan kukaan, kukaan
kukaan juba miä kukaan, "Lembitu"
kukaan kukaan see, kukaan kukaan.
kukaan kukaan kukaan kukaan. ka
kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan
niä kukaan ega kukaan kukaan.

Sisu.

Alle oleme	Järvemaa
Alle tuba	Virgo
Allezjäreke	Järvemaa
Noortele	Virgo
Tinidid	Formilind
Merineitsi	Järvemaa
Purini päev	Formilind
Tgatsus	Talman
12. paastukuu päev	Järvemaa
Fr. Tugles	Kelja
Lembitutund	Formilind

Toimkond avaldab tänu hr. Roosile
lahkete nõuannete eest.